

Nauda ir vajadzīga, bet dvēsele arī

Autors: Māriete Kanča

Publicēšanas datums: Sestdiena, 2003. gada 20. decembris.

Rubrika: Kultūra (19. lpp.)

Pirms trīsdesmit gadiem Larisa Mondrusa Latvijā bija pirmā lieluma estrādes zvaigzne. Savulaik tieši viņas izpildītie Raimonda Paula "Zilie lini" atnesa Maestro popularitāti. Šobrīd dziedātājas ģimene jau 30 gadus dzīvo Vācijā, Minhenē, bet šajās dienās trešo reizi prombūtnes laikā dziedātāja viesojās dzimtenē.

— Jau vairāk nekā 30 gadus jūs dzīvojat emigrācijā Vācijā. Kā jums šajā laikā izdevies saglabāt latviskumu?

— Mums ar vīru Egilu (Egils Švarcs, kādreizējais Rīgas estrādes orķestra (REO) vadītājs. —

M. K.) allaž ir bijis svarīgi, lai mēs nezaudētu savu identitāti, savu latviskumu. Mūsu dēls Lorens piedzima laikā, kad Latvija vēl bija Padomju Savienības sastāvā un es pat nevarēju iedomāties, ka Latvija vēl kādreiz būs neatkarīga. Mēs vēlējamies, lai dēls šo latviskumu gūtu no mums. Tas likās pašsaprotami. Mēs centāmies saglabāt latvisko atmosfēru, stāstīt par Latviju. Dienā, kad vairs nebūsim kopā ar Lorenu, viņam joprojām paliks mūsu dzimtā — latviešu valoda. Šobrīd dēlam ir 21 gads, viņš interesējas par Latviju, lepojas, ja kādreiz Vācijā dzird latviešu kori.

— Kādas atmiņas savulaik paņēmat līdzi par Latviju?

— Man ļoti svarīga ir Jūrmala, Lielupe, jo ar to saistās manas bērnības atmiņas. Atceros, kā es kopā ar tēvu makšķerēju, kā braucu uz Engures ezeru un lasīju sēnes. Latvijā ir pasakaini meži. Tādi, kādu nav nekur citur pasaulē — ne Francijā, ne Vācijā, ne Itālijā. Tie smaržo citādi. Es nekur citur neesmu redzējusi, ka mežos kopā augtu bērzi ar eglēm un priedēm. Šīs atmiņas manī rada laimes sajūtu.

— Tātad atmiņas jums vairāk ir sajūtu līmenī?

— Dzimtenes sajūtu līmenī. Tie ir mirkļi, kad ir laiks, kad es zinu, ka varu pakavēties atmiņās, paskatīties vecās fotogrāfijas, ko savulaik paņēmu līdzi. To gan nav daudz, jo daļa fotogrāfiju bija jāatstāj "nevēlamu" un "slepenu" kadru dēļ. Lai gan Lorens ir dzimis Vācijā, viņam pret Latviju ir tikpat siltas jūtas kā man. Viņš ļoti lepojas, ka Latvija iestāsies Eiropas Savienībā, un tas ir svarīgi arī man. Es labprāt gribētu, lai dēls šeit atrod latviešu meiteni. Es par to sapņoju. Viņš varētu dzīvot šeit, bet nākamgad viņš dodas studēt uz Ameriku. Katram cilvēkam ir savs liktenis, un māte tajā nedrīkst neko mainīt un tajā iejaukties.

— Cik bieži šo prombūtnes gadu laikā esat bijusi Latvijā?

— Esmu šeit bijusi tikai divas reizes. Vienu reizi — pirms desmit gadiem un iepriekšējo reizi es šeit biju pirms pusotra gada, kad nomira mans tēvs. Šī ir trešā reize.

— Kā, jūsuprāt, šo gadu laikā ir mainījusies Latvija?

— Latvijā ļoti strauji attīstās celtniecība. Šo gadu laikā ir radusies jauna, fantastiska pasaule. Šis progress mani ļoti fascinē. Man patīk, ka cilvēki var aiziet uz labiem veikaliem, kaut ko sev atļauties, ka viņiem viss ir pieejams. Un šī attīstība kļūst arvien straujāka. Ir ļoti svarīgi, ka Latvijai būs interesanta nākotne ar ļoti talantīgiem jauniešiem.

— Vai šā brauciena laikā esat bijusi arī ārpus Rīgas?

— Jau pirmajā atlidošanas dienā devos uz Ventspili, kur notika koncerts "Mīļākais šlāgeris". Līdz šim es Ventspilī biju tikai vienreiz, vēl tad, kad strādāju Rīgas estrādes orķestrī. Tolaik tā bija slēgtā pilsēta. Tagad šai mazajai pilsētiņai ir savs šarms. Tā ir ļoti kopta, mazliet atgādina kādu Zviedrijas pilsētiņu.

— Jūsu izpildītās dziesmas skan ļoti rietumnieciski, jūsuprāt, kādēļ tā ir?

— Ikvienu gaume veidojas jaunībā. Var gadīties, ka šo gadu laikā esmu ietekmējusies arī no tā, kas notiek pasaulē, bet pati es to nejūtu. Man ir svarīgi, lai cilvēki, ieraugot mani uz skatuves, man notic. Tās ir manas vienīgās rūpes.

— Ventspilī jums bija iespēja dzirdēt gana daudz Latvijas šlāgerizpildītāju. Kā vērtējat šā mūzikas žanra attīstību Latvijā?

— Es domāju, ka Latvijā ir ļoti daudz grupu un mūzikā ir daudz dažādu virzienu. Latvija ģeogrāfiski nav liela, bet mūzikas ziņā te notiek ļoti daudz aktivitāšu. Šeit ir ļoti dažāda māksla un mākslinieki. Cilvēki mīl savus māksliniekus un mīl viņu izpildītās dziesmas. Jo kas tad ir šlāgeris? Tā ir tautā mīlēta dziesma, kurai visi var dziedāt līdzī. Šīs dziesmas skan ausīs, tām ir labs un lipīgs teksts. Piemēram, ļoti skaista ir Raimonda Paula dziesma "Raudāja māte" un tas ir šlāgeris.

— Cik liela vieta šobrīd jūsu dzīvē atvēlēta mūzikai?

— Mēs ģimenē visi esam muzikāli, arī dēls Lorens profesionāli spēlē klavieres, izpildot klasisko mūziku. Šobrīd varbūt nozīmīgāku vietu mūsu dzīvē ieņem klasiskā mūzika nekā šlāgeris vai popmūzika, taču mūzika joprojām ir mana pasaule. Es joprojām interesējos par to, kas notiek pasaulē.

— Savulaik esat arī filmējusies...

— Tās bija tikai dažas filmas, bet man šis darbs ļoti patika. Zinu, ka daudzām mazām meitenēm ir sapnis kļūt par aktrisēm vai dziedātājām. Arī man kādreiz bija šādi sapņi. Aktrises gaitas man neizdevās, bija tikai pāris nelielas lomas, bet mūzika un dziesma manā dzīvē ir bijušas ļoti svarīgas.

— Vai kādreiz nav bijis skumji, ka sirdsdarba dēļ jums savulaik nācies aizbraukt no Latvijas?

— Kad mēs aizbraucām, šeit bija Padomju Savienība. Nekādu siltu jūtu man pret to nebija, tikai žults. Aizbraucot man bija jādodomā, kā uzbūvēt savu otro dzīvi. Kad pirms desmit gadiem Latvija atguva neatkarību, man arvien biežāk patīk kavēties jaunības dienu atmiņās un viss, ko es atceros šodien, ir tikai labs un pozitīvs. Viss, kas man toreiz nepatika un kā dēļ mēs aizbraucām, šobrīd jau ir gandrīz aizmirsts un par to negribu runāt. Cilvēks visu laiku ir meklējumos. Es lepojos ar to, ka man ir izdevies nepārtraukt savu mūziķes karjeru Vācijā un ka arī tur par mani izrādīja interesi.

— Minhenē jums ir savs bizness — apavu veikali. Vai mainīt radošo vidi pret nežēlīgo biznesa pasauli bija viegli?

— Tas nebija viegli. Tas ir nežēlīgi, jo bizness nekur nav viegls. Protams, tam nav nekāda sakara ar mūziku, bet es no tā mēģināju uztaisīt to vislabāko. Varbūt reizēm pieveru acis, ja man kaut kas nepatīk, un īpaši to pārdzīvoju. Katram dzīve ir citāda un ne vienmēr var noturēt to, kas reiz bijis. Reizēm arī vecuma dēļ jādara kaut kas cits.

— Vai neesat vēlējusies apavu veikalu atvērt Latvijā?

— Nē, jo tad, ja es ar kaut ko nodarbojos, vēlos visā piedalīties, visur būt klāt. Ja es veidoju biznesu kādā citā valstī, es to nevaru kontrolēt.

— Iedodot velnam mazo pirkstiņu, viņš bieži vien paņem visu roku. Vai nav bijusi vēlme biznesu paplašināt?

— Nē, man šķiet, ka man šis vilciens jau ir aizgājis. Šogad man palika 60 gadi, un šobrīd es domāju nevis par to, kā kaut ko paplašināt, bet gluži otrādi — par to, lai es izdarītu iesākto, kas ir manos spēkos. Es vēlos kaut ko vēl ņemt no dzīves, kaut ko baudīt.

— Kāds šobrīd ir jūsu sapnis?

— Tas nav nekas daudz, diezgan pieticīgi un neskan romantiski. Tā ir veselība, lai maniem tuviem cilvēkiem ir labi. Savā dzīvē esmu daudz strādājusi, nopelnījusi. Esmu uzbūvējusi savu dzīvi un tagad dzīvoju no tā, ko esmu nopelnījusi un kas ir manās rokās.

— Vai varat teikt, ka jūsu dzīve bijusi tāda, kādu to vēlējāties?

— Domāju gan. Es nenožēloju, ka toreiz aizbraucu. Dzīve Rietumos man ir bijusi ļoti interesanta un aizraujoša.

— Publiskiem cilvēkiem nepārtraukti esot ļaudīs, ļoti maz laika paliek vientulībai. Cik tā svarīga ir jums?

— Man nepatīktu vientulība. Man patīk būt kopā ar sev tuviem cilvēkiem, baudīt šos kopā būšanas mirkļus, lai gan zinu, ka mans vīrs, ar kuru kopā dzīvoju jau 40 gadus, no manis nekur neaizbēgs. Es priecājos, ka joprojām kopā ar mums dzīvo arī Lorens. Tā ir ļoti jauka sajūta.

— Kas ir tā veiksmes atslēdziņa, kā panākt dažādu paaudžu satiecīgu sadzīvošanu zem viena jumta?

— Tas ir ļoti grūti, jo katrai paaudzei visos jautājumos ir sava nostāja. Es domāju, ja ģimenē pietiek inteliģences uz klausīt otru un varbūt padomāt par to, ka ne vienmēr man ir taisnība, tad var atrast kompromisu un kopēju valodu. Jābūt sapratnei un vēlmei uz klausīt, kā mūsdienās diemžēl trūkst visiem cilvēkiem. Visi steidzas un nevienam nekad nav pacietības otru uz klausīt līdz galam. Es vēlētu cilvēkiem domāt ne tikai par naudas lietām, bet arī rūpēties par to, lai dvēsele nepaliek pavisam bēdīga, jo arī bez dvēseles nevar dzīvot. Nauda ir vajadzīga, bet dvēsele arī.